

**Ks. KRZYSZTOF CZAPLA SAC**  
**Dyrektor Sekretariatu Fatimskiego, Zakopane**

## **DZIAŁALNOŚĆ I MISJA SEKRETARIATU FATIMSKIEGO W ZAKOPANEM**

### **UWAGA WSTĘPNA**

Sanktuarium Fatimskie w Zakopanem, Ośrodek Dokumentacji Fatimskiej, Sekretariat Fatimski, Biblioteka Fatimska, fatimskie ruchy apostołskie: Krucjata Różańca Rodzinnego, Biała Armia, Apostolat Rodzin Fatimskich – wszystkie te agendy były ze sobą bardzo mocno związane poprzez ks. Mirosława Drozdka SAC, który był zarazem kustoszem Sanktuarium na Krzeptówkach, dyrektorem Sekretariatu Fatimskiego oraz inicjatorem fatimskich ruchów apostołskich. Często więc poprzez to są one również utożsamiane, traktowane zamiennie, tym samym nie dostrzega się ich specyfiki. Mamy tu jednak do czynienia z bogactwem form działalności apostołskiej, które związane są z Krzeptówkami, Sanktuarium M. B. Fatimskiej oraz osobą śp. ks. Mirosława Drozdka SAC. Należy podkreślić, iż w chwili obecnej mamy do czynienia z odmiennym stanem rzeczy. Sekretariat Fatimski funkcjonuje, jeśli chodzi o miejsce, przy Sanktuarium na Krzeptówkach, są to jednak dwa oddzielne podmioty.

### **I. DZIEDZICTWO HISTORII**

Sekretariat Fatimski powstał w 1996 roku, to jednak by zrozumieć sens i cel jego powstania nie sposób nie odnieść się do pewnych wydarzeń z historii Polski i Kościoła w Polsce. Oto kilka istotnych aspektów.

1. Zaangażowanie Księży Pallotynów w rozwój kultu fatimskiego widoczne jest począwszy od przygotowania aktu poświęcenia Polski Niepokalanemu Sercu Maryi w dniu 8 września 1946 r.; zaangażowanie to miało wieloaspektowy wymiar – łącznie z działalnością wydawniczą. Ks. Leon Cieślak<sup>278</sup>, pallotyn,

---

<sup>278</sup> Zob. Wprowadzenie, w: *Duchowa droga Sanktuarium*, red. Ks. M. Drozdek, Warszawa 1997, s. 8.

w taki oto sposób uzasadniał konieczność podjęcia konkretnych działań, by nie poprzestać na jednym uroczystym wydarzeniu związanym z poświęceniem Polski, lecz podjąć wysiłek, by treści Fatimy uwewnętrzniły się w duszy Polskiego Narodu.

W przeżyciach społecznych jesteśmy często skłonni zadowolić się tylko uczuciowo przeżywaną stroną zewnętrzną: wzniosłymi przemówieniami, uroczystymi obchodami, mało zwracając uwagi na treść. Wracamy do życia bez większej zmiany wewnętrznej. I nic dziwnego, bo choćby nawet wstrząsające przeżycia, spowodować mogą tylko zmianę nastawienia na wartości; rozumiemy wtedy pomyłki i ręce wyciągamy do wartości istotnych. Natomiast zmianę usposobienia osiąga się drogą systematycznej, a ofiarnej pracy w szarym dniu codziennym. Tak więc nie dziwi nas, że ostatnia wojna – choć tak okropna i długa – nie zmieniła usposobienia ogółu, choć zmieniła najwidoczniej ocenę skali wartości. Wyrazem tego jest powszechne zrozumienie dla wartości najwyższych – religijnych i związane z tym te wszystkie olbrzymie manifestacje katolickie. Lecz nie łudźmy się: to jeszcze nie przemiana duchowa Narodu. Teraz pora na wielki trud wychowawczy, który nas może zmienić wewnętrznie<sup>279</sup>.

2. Przekazanie figury Matki Bożej Fatimskiej przez prymasa polski Stefana kard. Wyszyńskiego Księżom Pallotynom do Zakopanego, co miało miejsce w 1961r. Piękne słowa przesłania wypowiedział wówczas Ksiądz Prymas wobec ks. Stanisława Czapli, ówczesnego przełożonego wspólnoty SAC w Zakopanem: „Przekazuję figurę Matki Bożej Fatimskiej Księżom Pallotynom na Krzeptówki do Zakopanego, by broniła Polski od południa, druga pozostaje na Bielanych, by broniła Polski od wschodu”<sup>280</sup>.

3. Znamienne jest to, iż otrzymana figura Matki Bożej nie pozostawała w Zakopanem, lecz pielgrzymowała po polskich diecezjach wraz z pallotyńskimi misjonarzami głoszącymi rekolekcje Krucjaty Różańca Rodzinnego<sup>281</sup>.

4. Rozwój kultu fatimskiego w Polsce; chociaż w przypadku: Tarnowa, Turzy Śląskiej i Trzebini mamy do czynienia z wcześniejszymi – co do czasu powstania – miejscami kultu fatimskiego, to jednak Krzeptówki od początku charakteryzują się działaniami apostołskimi, które wychodzą poza granice

<sup>279</sup> Zob. Ks. Leon Cieślak, *Zamiast wstępu*, w: *Ofiarowanie Polski Niepokalanemu Sercu Maryi. Pamiątka ślubowań parafialnych, diecezjalnych, ogólnopolskich*, Wyd. Księży Pallotynów, Poznań 1946.

<sup>280</sup> Zob. Kronika Wspólnoty SAC w Zakopanem.

<sup>281</sup> Zob. *Duchowa droga Sanktuarium*, red. Ks. M. Drozdek, dz. cyt., s. 44–47.

parafii czy diecezji. Dynamizm i zaangażowanie apostołskie, które charakteryzowały Ośrodek Fatimski w Zakopanem, zdają się być od początku jego cechami wyróżniającymi, a które wymagają podkreślenia, by właściwie postrzegać późniejsze owoce: powstanie Sanktuarium fatimskiego czy dzieł apostołskich, w tym i Sekretariatu Fatimskiego.

5. W trosce o właściwy rozwój kultu Matki Bożej Fatimskiej w Polsce, z myślą o dostarczeniu duszpasterzom i wiernym odpowiednich materiałów o tematyce fatimskiej z inicjatywy ks. Mirosława Drozdka SAC powstaje w 1992 wydawnictwo „Biblioteka Fatimska” W ramach serii tego wydawnictwa ukazało się wiele cennych i pionierskich w skali Europy i świata publikacji, min. *Modlitewnik Fatimski*<sup>282</sup>.

6. Zainicjowanie w Polsce w latach 1995–1996 fatimskich ruchów apostołskich: Krucjaty Różańca Rodzinnego<sup>283</sup>, Białej Armii – fatimskiego apostołatu dla dzieci<sup>284</sup> oraz Apostołatu Rodzin Fatimskich, który doczekały się opracowania statutów<sup>285</sup>, pozytywnie zaopiniowanych przez Komisję Duszpasterstwa Rodzin KEP.

7. Zaangażowanie Pallotynów w dziele rozwoju kultu fatimskiego w Polsce zostało podkreślone przez Episkopat Polski w czasie peregrynacji figury Matki Bożej Fatimskiej w latach 1995–1996. Wówczas to Księżom Pallotynom powierzono opiekę nad figurą Matki Bożej w czasie nawiedzenia.

Dziękujemy Bogu za to, że zaistniały wreszcie odpowiednie warunki ku temu, aby pielgrzymująca Matka Boża mogła przybyć również do naszej Ojczyzny. Wszystkich kapłanów i wszystkich wiernych zachęcamy gorąco do uczestnictwa w diecezjalnych uroczystościach i do błagania Boga za przyczyną Niepokalanego Serca Maryi o szczerą nawrócenie dla siebie, dla wszystkich Polaków i całego świata. Każda diecezja będzie poinformowana o terminie Nawiedzenia. Opiekę nad figurą Fatimską Nawiedzenia obejmują Księża Pallotyni<sup>286</sup>.

<sup>282</sup> *Modlitewnik Fatimski*, red. Ks. M. Drozdek, Ząbki 1996.

<sup>283</sup> Zob. ks. M. Drozdek, W. Łaszewski, *Różaniec w rodzinach. Krucjata Różańca Rodzinnego w Polsce*, Warszawa 1997.

<sup>284</sup> Zob. *Biała Armia. Apostolat fatimski dla dzieci*, red. Ks. M. Drozdek, Warszawa 1996.

<sup>285</sup> Zob. *Wskazania Apostołatu Rodzin Fatimskich*, ks. R. Fox, wersja polska red. Ks. M. Drozdek, Warszawa 1997.

<sup>286</sup> List Episkopatu Polski w sprawie przyjęcia w naszej Ojczyźnie pielgrzymującej figury M.B. Fatimskiej, 1995.

## II. POWSTANIE SEKRETARIATU FATIMSKIEGO

Wszystkie te wydarzenia i okoliczności przyczyniły się do zintensyfikowania działań apostołskich podejmowanych przez Pallotynów w dziedzinie krzewienia orędzia fatimskiego. Od początku wszystkim tym wysiłkom towarzyszyła myśl i pragnienie, by w trosce o właściwy rozwój kultu Matki Bożej Fatimskiej i pobożności fatimskiej, podejmować starania mające na celu opracowywanie odpowiednich materiałów i pomocy duszpasterskich. W tym celu został powołany przez Zarząd Prowincjalny Księży Pallotynów, w 1996 roku, Sekretariat Fatimski z siedzibą przy Sanktuarium Matki Bożej Fatimskiej w Zakopanem, a jego pierwszym dyrektorem mianowano ks. Mirosława Drozdka SAC.

Dynamizm i miłość do Fatimy Kustosza z Krzeptówek oraz Jego wieloletnia działalność na trwałe wpisała się w całość Fatimy w Polsce, ale również i na świecie dzięki ścisłej współpracy z Sanktuarium Fatimskim w Portugalii i ośrodkami maryjnymi w wielu krajach.

W tym czasie pozycje ukazujące się ramach *Biblioteki Fatimskiej* stały się bardzo cenione, często były to jedne z pierwszych publikacji opracowanych pod kątem ich duszpasterskiego wykorzystania. Wydano około 40 cennych do dziś pozycji książkowych<sup>287</sup>, wiele biuletynów, folderów i różnego rodzaju publikacji, które przybliżyły treść fatimskiego przesłania i nakreślały ramy pobożności fatimskiej. Nieocenione było zaangażowanie i współpraca ks. Drozdka z różnego rodzaju mediami: począwszy od powstającego w Zakopanem Radia Alex po Radio Maryja, TV Trwam i Telewizję Polską, jak również ogólnopolskie czasopisma katolickie.

Należy też przypomnieć organizację międzynarodowych kongresów fatimskich (1990–1997)<sup>288</sup>, prowadzenie największej po sanktuarium w Fatimie dokumentacji związanej z objawieniami i rozwojem orędzia, samodzielne badania nad fenomenem przesłania z Fatimy, wydawanie corocznego „Biuletynu dla Pielgrzymów”, którego ostatni numer „Godzina różańca” słusznie uważa się za małą encyklopedię tej modlitwy. Dodajmy jeszcze utrzymywanie stałego kontaktu ze wszystkimi liczącymi się ośrodkami kultu fatimskiego w świecie i udział we wszystkich znaczących kongresach i seminariach o tematyce fatimskiej.

Zaangażowaniu Sekretariatu Fatimskiego zawdzięczamy nową inicjatywę – organizowanie rekolekcji dla kapłanów związanych z rozwojem kultu

<sup>287</sup> Zob. Spis wydanych pozycji, <http://www.sekretariatfatimski.pl/sekretariat-fatimski-58974?id=782>.

<sup>288</sup> Zob. *Duchowa droga Sanktuarium*, red. Ks. M. Drozdek, dz. cyt., s. 82–102.

fatimskiego w Polsce. Miały miejsce trzy edycje takich rekolekcji z udziałem księdza rektora z Fatimy (2002–2004): dwie w Zakopanem i jedna w sanktuarium w Fatimie.

### III. REORGANIZACJA SEKRETARIATU FATIMSKIEGO PO 2007 ROKU

Nowy rozdział w działalności Sekretariatu Fatimskiego został wymuszony śmiercią ks. Mirosława Drozdka SAC – 25 maja 2007 roku. Nasilenie się objawów choroby oraz czas leczenia przypadły na czas przygotowań do 90. rocznicy fatimskich objawień. Jeden z ostatnich publikowanych tekstów ks. Drozdka można potraktować jako jego ideowy testament dla przyszłych działań podejmowanych przez Sekretariat Fatimski, opublikowany w „Biuletynie dla Pielgrzymów” na rok 2016.

#### **Zwycięstwo przychodzi w pierwsze soboty**

1. Z Sanktuarium Matki Bożej Fatimskiej w Zakopanem na Krzeptówkach kierujemy najserdeczniejszy Fatimski Apel o solidarne włączenie się w nabożeństwo pierwszych sobót z Janem Pawłem II.

Nabożeństwo to rozpoczynamy w dniu 1 kwietnia br., łącząc je z pierwszą rocznicą śmierci Sługi Bożego Jana Pawła II i siostry Łucji z Fatimy (13 lutego). Nie trzeba nikomu tłumaczyć, jak dalece śmierć ostatniej fatimskiej wizjonerki oraz Papieża Jana Pawła II związane są z orędziem fatimskim. Wiemy, że trzecia część tajemnicy fatimskiej z wpisanym w nią cudem ocalenia życia Ojca Świętego, który miał zginąć w zamachu w 1981 r., powiązała Matkę Bożą Fatimską i Jej orędzie z Papieżem z rodu Polaków. To wydarzenie wskazało nam wierzącym na kolejny, istotny etap fatimskiego orędzia. Tak, obietnice Fatimy wypełniają się na naszych oczach. Uczestniczymy w tej tajemnicy. To uczestnictwo oznacza, że staje przed nami nowe zadanie...

2. W czasie drugiej pielgrzymki do Fatimy (1991 r.) Ojciec Święty Jan Paweł II mówił: „W 1917 r. tu, w Fatimie, Maryja z macierzyńską stanowczością wzywała całą ludzkość do nawrócenia i modlitwy. Po 75 latach zmieniło się wiele elementów w panoramie Europy i świata, w ciągu tego wieku, a zwłaszcza w ostatnich latach, byliśmy świadkami licznych doniosłych wydarzeń. Fatima, trwająca niezmiennie w milczącym słuchaniu głosu Boga, nadal jest stałym punktem odniesienia i wezwaniem do życia Ewangelią. Z Cova da Iria rozlewa się jakby światło pocieszenia, niosące nadzieję i pozwalające nam zrozumieć wydarzenia, które kształtują koniec drugiego tysiąclecia”

Od 1991 r. upłynęło wiele czasu, dokonało się wiele wydarzeń, zaistniało wiele faktów historycznych powiązanych z orędziem fatimskim. W tę historię została również wpisana śmierć siostry Łucji i odejście do domu Ojca naszego umiłowanego Papieża Jana Pawła II. Jego przejście przez próg wieczności w pierwszą sobotę miesiąca, więcej – w godzinie Apelu Jasnogórskiego – to dla nas znak szczególny.

3. W bieżącym roku przypadają dwa historyczne wydarzenia: 60. rocznica aktu zawierzenia Narodu Polskiego Niepokalanemu Sercu Maryi na Jasnej Górze (8 września 1946 r.) i 25. rocznica zamachu i cudu ocalenia życia Jana Pawła II w dniu 13 maja 1981 roku<sup>289</sup>.

Po śmierci ks. Mirosława Drozdka rozpoczęła się, z oczywistych względów, reorganizacja struktury Sekretariatu Fatimskiego połączona z nowelizacją jego Statutu, w którym zostały nakreślone m.in. następujące cele i zakres działalności.

Sekretariat Fatimski podejmuje inicjatywy służące rozpowszechnianiu orędzia Matki Bożej Fatimskiej i krzewieniu kultu fatimskiego w Polsce i na świecie; w tym zakresie wspiera istniejące i powstające sanktuaria oraz ośrodki kultu fatimskiego.

Swe cele realizuje, podejmując następujące działania:

- gromadzenie literatury i dokumentacji dotyczącej orędzia i kultu fatimskiego,
- udostępnianie najnowszych i źródłowych materiałów związanych z treścią orędzia i formami kultu fatimskiego poprzez działalność wydawniczą i wykorzystywanie środków społecznego przekazu,
- utrzymywanie ścisłych kontaktów i współpraca z Sanktuarium Matki Bożej w Fatimie oraz podejmowanie wspólnych inicjatyw z innymi sanktuariami oraz instytucjami związanymi z orędziem fatimskim<sup>290</sup>.

#### IV. IDEA WIELKIEJ NOWENNY FATIMSKIEJ

Niewątpliwie tym, co nakreśliło i zdominowało wszelkie możliwe działania Sekretariatu Fatimskiego po roku 2007 był fakt zbliżającej się 100. rocznicy fatimskich objawień. Stała się ona konkretnym odniesieniem i mobilizacją

<sup>289</sup> Zwycięstwo przychodzi w pierwsze soboty, w: „Biuletyn dla Pielgrzymów”, Sanktuarium Matki Bożej Fatimskiej, Zakopane 2006.

<sup>290</sup> Zob. Statut Sekretariatu Fatimskiego p. 7.

w opracowywaniu wytycznych i charakteru dzieła, które przybrało w 2009 roku nazwę Wielkiej Nowenny Fatimskiej.

Wielka Nowenna Fatimska nie była i nie jest formą nabożeństwa, w ramach którego należy odmówić jedynie konkretne modlitwy. Wielka Nowenna to dzieło, którego celem było zjednoczenie wszystkich sił i wszystkich serc kochających Maryję, by pomóc współczesnemu światu poznać orędzie fatimskie i odpowiedzieć czynem na prośby Matki Bożej.

Nowenna rozpoczęła się 13 maja 2009 r., jednak z założenia można było włączyć się do niej w każdym czasie i mógł to uczynić każdy, kto pragnął modlić się i pracować dla Maryi. W Fatimie Matka Najświętsza zaprosiła wszystkich do współpracy w dziele zbawienia ludzi. Na progu setnej rocznicy Jej objawień, należało wziąć sobie do serca to nagłące wezwanie do zaangażowania się w ratowanie świata. Nowenna zatem to wskazanie ku modlitwie, ofierze, katechezie, zachęta do apostołstwa, głoszenia tematycznych kazań, zaproszenie do wspólnego różańca czy nabożeństwa pierwszosobotniego. Wszystko po to, by Maryja była bardziej znana i miłowana przez ludzi na całym świecie, by nadszedł czas tryumfu Jej Niepokalanego Serca<sup>291</sup>.

### **Co zatem oznaczało włączyć się w dzieło Wielkiej Nowenny Fatimskiej?**

Włączyć się, oznaczało wypełnić to, o co Maryja prosiła w Fatimie! A prosiła o codzienny różaniec, poświęcenie się Jej Niepokalanemu Sercu oraz wynagrodzenie za grzechy raniące Jej Niepokalane Serce w pięć pierwszych sobót miesiąca. Zatem każdy podejmujący ideę Nowenny Fatimskiej winien podjąć jedno lub kilka następujących zobowiązań:

1. odmawiać różaniec, najlepiej codziennie, tak jak prosiła nas Matka Boża,
2. odprawiać nabożeństwo pierwszych sobót przez kolejnych pięć pierwszych sobót miesiąca – z wiarą i miłością czyniąc wynagrodzenie za grzechy raniące Niepokalane Serce Maryi,
3. świadomie poświęcać się Niepokalanemu Sercu Maryi – przynajmniej raz w roku w dniu 22 sierpnia w święto Maryi Królowej. Tego dnia zgodnie z zarządzeniem Ojca Świętego Piusa XII, cały Kościół winien ponawiać poświęcenie się Niepokalanemu Sercu,
4. odmawiać modlitwę Wielkiej Nowenny Fatimskiej, np. raz w tygodniu – modlitwa ta była znakiem jedności wszystkich włączających się do Nowenny,

<sup>291</sup> Zob. W. Łaszewski, *Przewodnik. Wielka Nowenna Fatimska 2009–2017*, wyd. Oficyna Maryjna Ikona, Szydłowiec 2010.

5. uczestniczyć w nabożeństwach fatimskich odprawianych trzynastego dnia miesiąca,
6. poznawać coraz lepiej Maryję np. przez lekturę odpowiednich pozycji książkowych<sup>292</sup>.

Kolejne lata Nowenny związane były z danym tematem roku, który stanowił przybliżenie i wskazanie na istotne wezwania zawarte w treści orędzia Matki Bożej z Fatimy. Tematy na kolejna lata Nowenny były następujące:

rok 2009: *Pewni zwycięstwa. Konfrontacja z cywilizacją śmierci*;

rok 2010: *Bezpieczni na krawędzi czasu. Zawsze przy Maryi*;

rok 2011: *Więcej niż doczesność. Jest niebo, jest piekło, jest czyściec*;

rok 2012: *Nie żyjemy dla siebie. Wynagrodzenie za grzechy świata*;

rok 2013: *Eucharystyczny klucz. Cud nad cudami, który zmienia wszystko*;

rok 2014: *Zapraszani do nieba. Jednak różaniec, szkaplerz, sznur pokutny*;

rok 2015: *Potęga rodziny. Domowy Kościół, którego nie przemogą bramy piekła*;

rok 2016: *Bóg jest miłosierny. Ostatnie słowo należy do Boga, który jest Miłością*;

rok 2017: *Droga przez serce. Przymierze serc Jezusa, Maryi, naszych*<sup>293</sup>.

Jak się okazało, choć tematy Nowenny zostały opracowane w listopadzie 2008 roku, niezmiernie głęboko wpisały się one w życie Kościoła, korelując w wydarzeniach oraz tematami duszpasterskimi wskazanymi w tym okresie przez papieży: Benedykta XVI i Franciszka. Biorąc pod uwagę chociażby ostatni rok Nowenny, związany z przywołaniem dwóch Serc: Jezusa i Maryi, zauważamy, iż w roku duszpasterskim 2016–2017, miały miejsce znaczące wydarzenia, które przypomniły nam tę prawdę: listopad 2016 – Łagiewniki oraz czerwiec 2017 – Zakopane<sup>294</sup>.

## **Stanowisko i ocena Wielkiej Nowenny Fatimskiej przez Sanktuarium w Fatimie**

Mobilizacją i wsparciem w podjętym zamiarze przygotowania się do 100. rocznicy objawień w Fatimie poprzez dzieło Wielkiej Nowenny Fatimskiej było stanowisko i ocena przez Sanktuarium w Fatimie.

<sup>292</sup> Wielka Nowenna Fatimska, w: *Bezpieczni na krawędzi czasu*, red. Ks. K. Czapla, wyd. Apostolicum, Ząbki 2010, s. 13–14.

<sup>293</sup> *Pewni zwycięstwa. Konfrontacja z cywilizacją śmierci*, red. Ks. K. Czapla, wyd. Apostolicum, Ząbki 2009.

<sup>294</sup> *Jubileuszowy Akt Przyjęcia Jezusa za Króla i Pana – 19 listopada 2016 r. w Krakowie-Łagiewnikach oraz Poświęcenie Ojczyzny i Kościoła w Polsce Niepokalanemu Sercu Maryi w Sanktuarium Fatimskim w Zakopanem 6 czerwca 2017 roku.*



Nasze stanowisko.

1. Wielka Nowenna odbywa się w najbardziej stosownym czasie, jako że kult Niepokalanego Serca Maryi wymaga niezwłocznego rozpowszechnienia. W tym kontekście pamiętna data Pierwszego Stulecia Objawień Fatimskich może być silnym bodźcem dla chrześcijan do intensywniejszego zachowania wierności fatimskiemu kultowi. Jedno jest pewne: Wielka Nowenna będzie niewątpliwie ważnym dziełem w rozpowszechnianiu Orędzia Fatimskiej Pani na całym świecie.

2. Wielka Nowenna bardzo wyraźnie ukazuje, czym jest Fatima dla wielu współczesnych serc i to jest nadzieją dzisiejszego Kościoła. Fatima nadal w pełni zachowuje swój proroczy charakter, co zostało podkreślone przez Papieża Benedykta XVI w jego homilii, wygłoszonej dnia 13 maja w Fatimie: *Błędem jest myślenie, że profetyczna misja Fatimy zakończyła się.*

3. **Wielka Nowenna jest pierwszą, znaną Sanktuarium Fatimskiemu, zapoczątkowaną działalnością, której celem jest przygotowanie Pierwszej Setnej Rocznicy Objawień Fatimskich w 2017 roku – w sposób zorganizowany, spójny wewnętrznie, logiczny i otwarty a także obejmujący długi bo dziesięcioletni okres czasu. Niech Pan Bóg pomoże wam w przeprowadzeniu tegoż planu, wróżącego pomyślność, ponieważ Jan Paweł II napisał, że wśród znaków czasu XX wieku *Fatima pozwala nam dostrzec działanie Boga, opatrnościowego przewodnika, cierpliwego i wyrozumiałego Ojca, także w XX wieku.* Musimy podkreślić znaczenie faktu, że ta inicjatywa pochodzi z Polski, z kraju mocno związanego z Fatimą. Biskup ubrany w bieli, nieodżałowany Jan Paweł II, który pada ranny od strzałów, pochodził z tej ziemi, pochodził z Polskiego Narodu. Wasza inicjatywa wyraźnie pokazuje, jak bardzo świadomy tego wszystkiego jest Polski Naród. Z radością pragniemy zwrócić uwagę na to, że owa inicjatywa objęła już także inne kraje<sup>295</sup>.**

Jak się okazało Wielka Nowenna była pierwszą i jedyną w skali świata znaną Sanktuarium Fatimskiemu tego rodzaju inicjatywą apostolską. I co najważniejsze idea Wielkiej Nowenny Fatimskiej rozwijała się z każdym rokiem, choć okres 9 lat wydawał się początkowo dość długi. Podobny wymiar miała i inna inicjatywa, która zrodziła się we współpracy z „Naszym Dziennikiem”, a mianowicie idea odprawienia pierwszych sobót miesiąca w darze na kanonizację Jana Pawła II. Jak się okazało, dzieło to, które tak bardzo licznie połączyło Polaków było jedyną i pierwszą tego typu inicjatywą w historii kanonizacji.

<sup>295</sup> List Rektora Fatimy ks. Virgilio Antunesa, z dn. 13. 01. 2011, archiwum Sekretariatu Fatimskiego.

## V. PUBLIKACJE WYDAWANE I OPRACOWYWANE STARANIEM SEKRETARIATU

Od 2009 roku, a zatem wraz z rozpoczęciem dziewięcioletnich przygotowań do 100. rocznicy fatimskich objawień, zgodnie z przyjętymi założeniami, podjęte zostały wysiłki mające na celu pogłębienie teologiczne i duchowe oraz ujednoczenie i uporządkowanie kształtu pobożności fatimskiej. W treści orędzia fatimskiego główny akcent spoczywa na nabożeństwie do Niepokalanego Serca Maryi, co nie zawsze było dostrzegane czy też nie zawsze znajdowało właściwe odzwierciedlenie w szeroko rozumianym kulcie fatimskim. Dlatego też jako pierwszoplanowe zostały podjęte działania, aby przypomnieć treść fatimskiego przesłania, dostarczyć pogłębionej refleksji teologicznej oraz ukazać kształt i ważność wspomnianego nabożeństwa do Serca Maryi. W ten sposób narodziła się seria materiałów wydawanych przez Sekretariat, aby dostarczyć duszpasterzom oraz wiernym odpowiednich pomocy: duszpasterskich, homiletycznych czy katechetycznych.

Tematyka wspomnianych materiałów pomocniczych wydawanych corocznie w ramach Wielkiej Nowenny Fatimskiej od 2009 r. oscylowała wokół tematu danego roku Nowenny, czyli wokół naglających wezwań i apeli zawartych w treści orędzia Matki Bożej. Tak więc przygotowywano corocznie odpowiednie pomoce w formie: pozycji książkowych, plakatów, folderów, ulotek, obrazków czy nagrań audiowizualnych. Dzięki współpracy Sekretariatu z wieloma osobami, w Polsce i poza jej granicami, opracowywane pomoce, jak się okazało, spotykały się z coraz lepszym odbiorem i okazały się bardzo przydatne w duszpasterstwie parafialnym, w spotkaniach wspólnot modlitewnych czy w pogłębianiu ducha modlitwy poszczególnych wiernych. Coroczny pakiet materiałów zasadniczo składał się z trzech pozycji książkowych. Pierwszej o charakterze modlitewno-homiletycznym zawierającej homilie, rozważania różańcowe, refleksje maryjne oraz modlitwy i medytacje na pierwsze soboty miesiąca. Drugą pozycję pakietu stanowiła zwykle praca zbiorowa wielu autorów skupiająca się na pogłębieniu treści orędzia z Fatimy w kluczu tematu danego roku Nowenny, o charakterze teologiczno-katechizмовym. Trzecią natomiast pozycją była zwykle książka, której lektura miała prowadzić do głębszego poznania samej treści fatimskiego przesłania; dlatego też autorami tekstów były osoby będące autorytetami w dziedzinie orędzia z Fatimy. Sięgnięto również do tekstów fatimskiej wizjonerki, s. Łucji, a mianowicie do wszystkich dostępnych tekstów źródłowych, które były w Polsce stosunkowo mało znane: *Wspomnień s. Łucji cz. II*<sup>296</sup>, *Przesłania*

<sup>296</sup> *Wspomnienia s. Łucji z Fatimy*, red. Ks. L. Kondor, Sekretariat Pastuszków, Fatima 2003.

z *Fatimy*<sup>297</sup>, *Apeli orędzia fatimskiego*<sup>298</sup>. Tym samym w okresie dziewięciu lat drukiem wydano ponad 30 pozycji książkowych oraz wiele różnego rodzaju pomocy duszpasterskich w formie: folderów, plakatów, obrazków, nagrań audio-wizualnych czy programów radiowo-telewizyjnych. Bardzo cenne i pożyteczne okazały się corocznie nagrywane medytacje na pierwsze soboty, które były i są wykorzystywane w parafiach, grupach modlitewnych czy też rozgłośniach radiowych w wielu miejscach w Polsce i na świecie.

## VI. INNE FORMY APOSTOLSTWA

1. Nieocenioną rolę w rozwoju dzieła Wielkiej Nowenny Fatimskiej odegrały katolickie media, które podjęły współpracę z Sekretariatem Fatimskim. Szczególne zasługi mają w tym zakresie Radio Maryja i TV Trwam, ale również „Nasz Dziennik”, tygodnik katolicki „Niedziela”, „Przewodnik Katolicki”, miesięcznik „Różaniec” oraz wiele czasopism i rozgłośni radiowych o lokalnym zasięgu, łącznie z miejscowym Radiem Alex, które od 2012 roku transmituje każdego miesiąca na żywo nabożeństwo wynagradzające w pierwsze soboty.

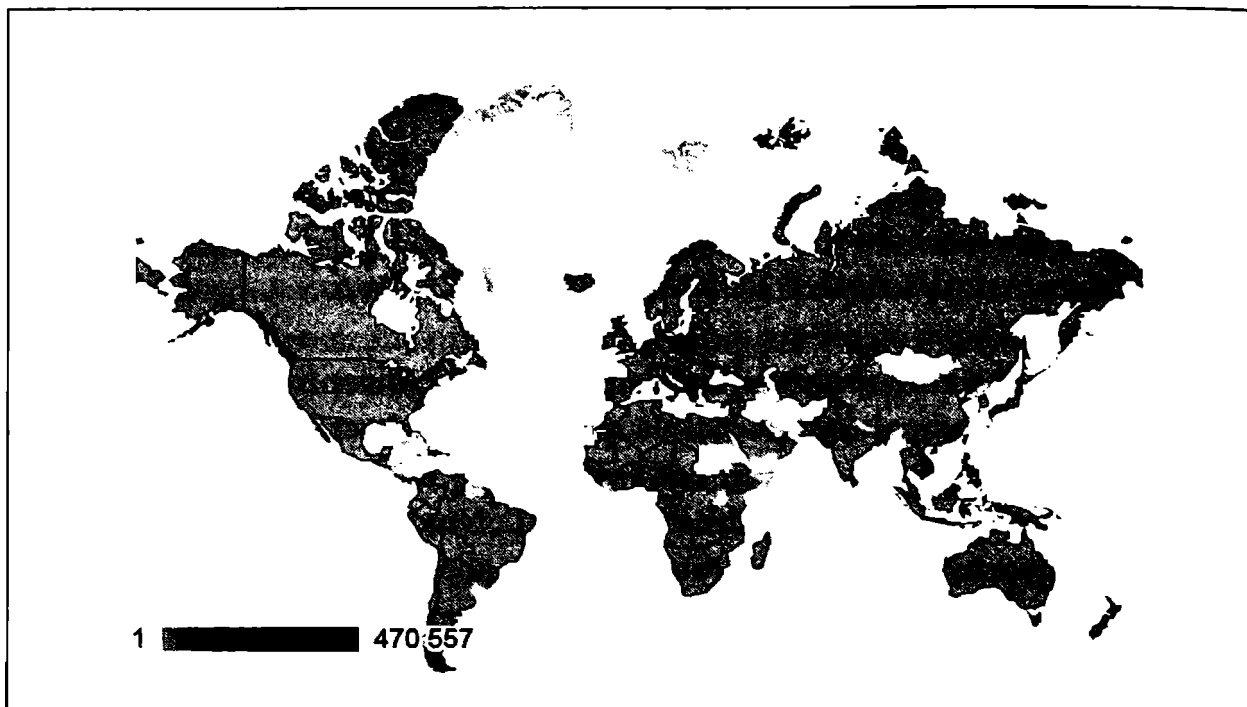
2. W całokształcie przygotowywanych pomocy należy wskazać również na stronę internetową Sekretariatu: [www.sekretariatfatimski.pl](http://www.sekretariatfatimski.pl), na której można znaleźć mnóstwo pomocy w postaci m.in.: tekstów, zdjęć, prezentacji multimedialnych, nagrań audio medytacji na pierwsze soboty. Z zasobów elektronicznych można swobodnie korzystać, bowiem serwis ten jest otwarty dla wszystkich. Skala apostołstwa poprzez internet przybrała wręcz niewyobrażalny zakres. W chwili obecnej poprzez stronę internetową Sekretariatu jednoczą się wierni niemal z całego świata. Ilość pobieranych i wykorzystywanych materiałów jest potwierdzeniem tego, że idea Nowenny Fatimskiej dotarła niemal do wszystkich krajów świata.

Biorąc również pod uwagę wymiar ilościowy rozprowadzanych publikacji wydanych drukiem, opracowywanych corocznie przez zespół Sekretariatu, a które rozsyłane były do 31 krajów świata od Ameryki Północnej i Południowej po Australię, możemy dostrzec skalę dzieła, które stopniowo rozrastało się przez dziewięć ostatnich lat. Stały rozwój i zaangażowanie wielu ludzi

<sup>297</sup> S. Maria Łucja od Niepokalanego Serca Maryi, *Przesłanie z Fatimy. Jak postrzegam Przesłanie przez pryzmat lat*, Zakon Karmelitanek w Coimbrze, Sekretariat Pastuszków, Fatima 2006.

<sup>298</sup> S. Maria Łucja od Jezusa i Niepokalanego Serca Maryi, *Apele Orędzia Fatimskiego*, wyd. Pallottinum, Poznań 2001.

w różnych zakątkach świata potwierdził słuszność podjętych działań i koncepcję założeń przyjętych w ramach Wielkiej Nowenny Fatimskiej.



Kolor szary wskazuje na kraje, w których korzystano z materiałów zamieszczonych na stronie internetowej Sekretariatu – stan za **okres listopad 2016–sierpień 2017**<sup>299</sup>.

3. Pewnym wskaźnikiem oddziaływania Sekretariatu i prowadzonej przez niego misji jest baza danych na stronie internetowej Sekretariatu<sup>300</sup>. Zawierająca ona dane około 1000 parafii w Polsce, które wprowadziły nabożeństwa pierwszych sobót miesiąca i korzystały z materiałów opracowywanych przez tenże Sekretariat. Należy podkreślić, iż wpis był dokonywany na podstawie zgłoszenia parafii, która deklarowała prowadzenie tego nabożeństwa zgodnie z treścią wskazań fatimskiego orędzia. Zauważamy poprzez tę formę kontaktu z parafiami, iż w tym wymiarze ma miejsce choć powolny, to jednak systematyczny rozwój, tzn. ciągle napływają nowe zgłoszenia.

4. Sekretariat Fatimski w 2015 roku zainicjował ogólnopolskie spotkania formacyjno-duszpasterskie dla księży, duszpasterzy i świeckich animatorów zaangażowanych w rozwój nabożeństw fatimskich.

<sup>299</sup> Dane na podstawie analytics.google.com.

<sup>300</sup> [http://www.sekretariatfatimski.pl/pierwsze-soboty-miesica-32226/444-pierwsze-soboty-w-parafiach-polska.html?quot;=&gt;Pierwsze\\_Soboty\\_GDZIE?\\_A-N=](http://www.sekretariatfatimski.pl/pierwsze-soboty-miesica-32226/444-pierwsze-soboty-w-parafiach-polska.html?quot;=&gt;Pierwsze_Soboty_GDZIE?_A-N=)

5. Stałą formą działalności Sekretariatu Fatimskiego w czasie trwania Wielkiej Nowenny Fatimskiej było prowadzenie: misji i rekolekcji fatimskich w parafiach, dni skupienia, konferencji, warsztatów duszpasterskich dla księży i seminariów duchownych, zgromadzeń zakonnych, wspólnot modlitewnych czy ruchów apostołskich.

#### 6. Złota Księga Wielkiej Nowenny Fatimskiej.

W Polsce idea Wielkiej Nowenny w latach 2009–2017 dotarła do ponad 2500 miejscowości oraz Polonii w 31 krajach świata. Złota Księga Wielkiej Nowenny Fatimskiej, która zostanie przekazana do Fatimy 19 listopada 2017 r. skupiła ponad 3 miliony osób, w tym również: zgromadzenia zakonne, wspólnoty modlitewne, ruchy apostołskie, parafie oraz Polską Misję Katolicką. Stały rozwój i zaangażowanie wielu ludzi w różnych zakątkach świata potwierdziły słuszność podjętych działań i koncepcję założeń przyjętych w ramach Wielkiej Nowenny Fatimskiej.

## VII. BADANIA SOCJOLOGICZNE

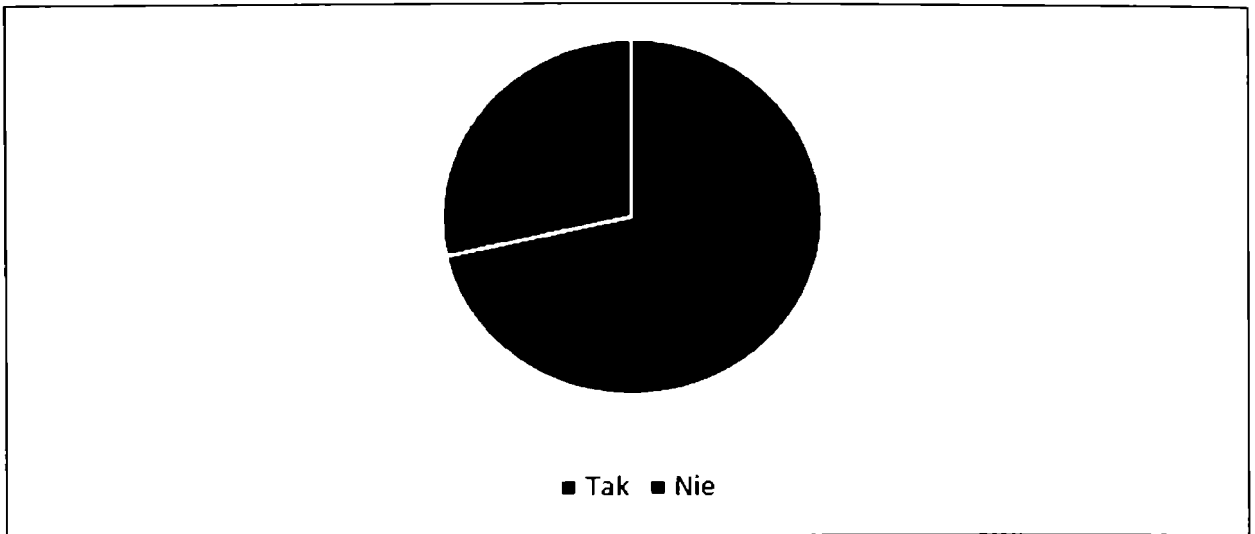
We współpracy z Instytutem Socjologii Kościoła Katolickiego zostały przeprowadzone badania – pod koniec 2015 roku – dotyczące pobożności maryjnej w polskich parafiach. Wyniki zostały opublikowane w raporcie<sup>301</sup> w 2016 roku. Wynikają z niego dość istotne wnioski, które przekładają się również na propozycję dalszych wyzwań i kształt misji realizowanej przez Sekretariat Fatimski.

Wyniki badań przeprowadzonych we wszystkich parafiach katolickich wskazują, że nabożeństwo fatimskie obecne jest w zdecydowanej większości parafii (72%) w Polsce.

Najbardziej wyraźnymi rysami nabożeństwa fatimskiego jest: organizowanie nabożeństwa w pierwsze soboty miesiąca (80%), zachęta do spowiedzi (82% parafii z nabożeństwem fatimskim) i komunii wynagradzającej (80%), wspólne odmawianie różańca (80%). Zdecydowanie rzadziej w nabożeństwach fatimskich wskazywana jest intencja wynagradzająca Niepokalanemu Sercu Maryi (46%) oraz odprowadzana 15-minutowa medytacja (37%).

---

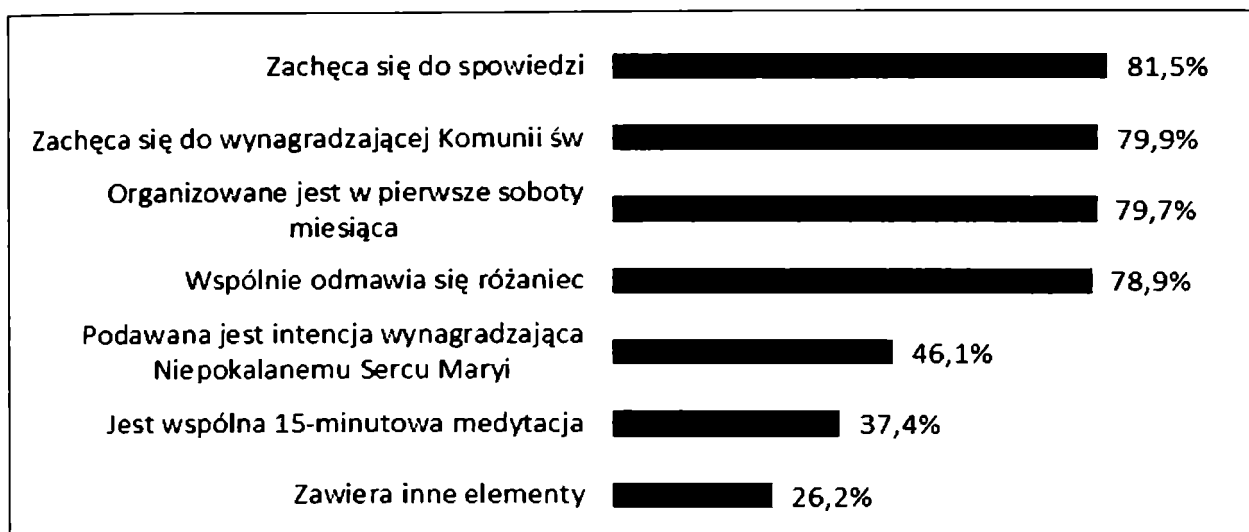
<sup>301</sup> *Kult Matki Bożej i nabożeństwo fatimskie w parafiach katolickich w Polsce*, Instytut Socjologii Kościoła Katolickiego, Warszawa 2016, cyt. za: [http://www.iskk.pl/images/stories/Instytut/dokumenty/Kult\\_MB\\_raport2016.pdf](http://www.iskk.pl/images/stories/Instytut/dokumenty/Kult_MB_raport2016.pdf).



Parafie według organizacji nabożeństwa fatimskiego (do Niepokalanego Serca Maryi).

Znamienny jest zatem fakt, iż nabożeństwo fatimskie jest jednym z najbardziej popularnych nabożeństw maryjnych w polskich parafiach, obok nabożeństwa różańcowego i majowego. Z drugiej jednak strony należy zauważyć, iż nabożeństwo wynagradzające w pierwsze soboty jest praktykowane w poprawnej formie jedynie w 37% polskich parafii. Poświęcenie się Niepokalanemu Sercu Maryi, np. 22 sierpnia w dzień Maryi Królowej, występuje już tylko 23,7%. Zatem praktyka tych form nabożeństwa, które wprost są wskazane w treści wezwania Matki Bożej z Fatimy, choć w stosunku do lat ubiegłych znacząco wzrosła, pozostaje w wyraźnej dysproporcji w odniesieniu do ilości parafii, gdzie celebrowane są nabożeństwa fatimskie 13. dnia miesiąca – głównie od maja do października.

Z jednej zatem strony mamy dostrzegalne owoce Wielkiej Nowenny Fatimskiej, bowiem rozwój nabożeństwa pięciu pierwszych sobót miesiąca był jednym z głównych wyzwań i założeń tej apostolskiej inicjatywy. Z drugiej jednak strony, choć przez ostatnie lata nabożeństwo to znacząco wpisało się w praktykę parafii w Polsce, trudno uznać aktualny stan za zadowalający. Zatem, jak można zauważyć, pozostaje jeszcze wiele wyzwań w pracach związanych z pogłębieniem znajomości fatimskiego przesłania i ożywieniem pobożności fatimskiej. Celem tych działań jest, aby we wszystkich parafiach, przynajmniej tam, gdzie mają miejsce tzw. „fatimskie trzynastki”, były również odprawiane nabożeństwa pierwszych sobót miesiąca. Ponadto, by wspomnienie Maryi Królowej 22 sierpnia było dniem poświęcenia się Niepokalanemu Sercu Maryi, analogicznie do stałej praktyki ponawiana aktu poświęcenia się Najświętszemu Sercu Jezusowemu w uroczystość Chrystusa Króla.



Elementy nabożeństwa fatimskiego (do Niepokalanego Serca Maryi).

## VIII. WYZWANIA NA PRZYSZŁOŚĆ

Sekretariat Fatimski jest obecnie jedynym ośrodkiem w Polsce realnie promującym pobożność fatimską w wymiarze ponad diecezjalnym, jak również w sposób systematyczny i wielopłaszczyznowy. Akcent w podejmowanych działaniach, skupiający się na nabożeństwie do Niepokalanego Serca Maryi wydaje się być ciągle aktualny i stanowi swoiste wyzwanie na przyszłość. Można sądzić, iż nabożeństwo to jest już zasadniczo identyfikowalne i nie stanowi swoistego novum w kontekście objawień w Fatimie, co należy uznać za radykalną zmianę. Jednak w kwestii ożywienia, ujednolicenia, uporządkowania pozostaje jeszcze wiele do zrobienia. Aktualnie oczekujemy na opublikowanie wytycznych Komisji Liturgicznej KEP dotyczących kształtu pobożności fatimskiej w wymiarze pierwszych sobót miesiąca i wspomnienia Maryi Królowej (22 sierpnia). Z tej racji realizowana misja Sekretariatu Fatimskiego zachowuje swoją aktualność i stanowi wyzwanie do podejmowania kolejnych inicjatyw.

Słowa listu pasterskiego Episkopatu Polski z dnia 21 maja 2017 roku jednoznacznie podkreśliły, iż linia działań Sekretariatu Fatimskiego jest właściwa i aktualna.

**Podejmijmy przesłanie z Fatimy!**

**Orędzie fatimskie kierowane jest nieprzerwanie do całego Kościoła.**

Przyjęcie orędzia z Fatimy wyraża się ponadto we włączeniu się w odprawianie pierwszych sobót miesiąca. Każdy, kto przez pięć kolejnych pierwszych sobót będzie w stanie łaski uświęcającej, przyjmie Komunię św. i odmówi część różańca św., rozważając w zjednoczeniu z Matką Bożą tajemnice różańcowe, z intencją wynagradzającą za grzechy świata, stanie się nie widzem, ale czynnym uczestnikiem tego orędzia<sup>302</sup>.

---

<sup>302</sup> *List Episkopatu Polski z okazji 100. rocznicy objawień fatimskich*, cyt. za: <http://www.sekretariatfatimski.pl/wielka-nowenna-fatimska/858-list-episkopatu-polski-z-okazji-setnej-rocznicy-objawien-fatimskich>.